

Sysselsatte fra nye EU-land: Lave nivå-tall, men sterk vekst

I 4. kvartal 2005 var det 9 087 lønnstakere fra de nye EU-landene som var på korttidsopphold i Norge. I tillegg har det siden 4. kvartal 2003 kommet 3 867 sysselsatte fra de nye EU-landene i form av innvandring. Dette er personer som er blitt registrert bosatt. Disse tallene er forholdsvis lave, men samtidig ser vi at det har vært en kraftig vekst siden 4. kvartal 2003, året før EU-utvidelsen skjedde. Tallene viser at det foreløpig ikke har vært noen flom av lønnstakere fra de nye EU-landene. Dette gjelder også om vi tar hensyn til at det sannsynligvis er en del under-rapportering til registrene.

Innledning

I 2004 ble EU og dermed EØS utvidet med 10 nye medlemsland, listet opp i note til tabell 1. Alle disse landene har et mye lavere lønns- og prisnivå enn Norge, noe som førte til en usikkerhet omkring hvor mange som vil komme til Norge for å arbeide fra disse landene. Statistisk sentralbyrå (SSB) ble på bakgrunn av dette bedt om å se nærmere på hvordan dette kan bli fanget opp i sysselsettingstallene.¹ Resultatene og dokumentasjon av datagrunnlaget som ligger bak tallene er presentert i Rapporter 2006/4.²

I denne artikkelen ser vi spesielt på personer med bakgrunn fra de nye EU-landene som er i Norge på korttidsopphold, det vil si lønnstakere registrert som «ikke bosatt» i Det sentrale folkeregisteret. Tallene omfatter ikke selvstendig næringsdrivende og sjøfolk fra land utenfor EØS-området. Tallene over ikke-registrert bosatte omfatter lønnstakere som ikke dekkes av sysselsettingstallene fra AKU og den ordinære registerbaserte sysselsettingsstatistikken. Vi vil i denne artikkelen også se på sammenhengen mellom tallene til Utlendingsdirektoratet (UDI) og tallene til SSB. Til slutt i artikkelen kommenterer vi de høye tallene i media over antall arbeidsinnvandrere fra de nye EU-landene.

Faktaboks

Den registerbaserte sysselsettingsstatistikken og Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) som publiseres i dag, dekker sysselsetting bare blant de som er registrert bosatte i Norge i Det sentrale folkeregisteret. Å være registrert bosatt vil grovt sagt si at en person forventes å ha sitt faste bosted i Norge i minst et halvt år, og at vedkommende må ha en gyldig oppholdstillatelse.

Det vil imidlertid også være grupper av personer som arbeider i Norge uten at de er registrert som bosatte, det vil si at de forventes å oppholde seg i Norge i mindre enn seks måneder. Dette vil typisk gjelde individuelle arbeidstakere med arbeidstillatelse fra UDI, utstasjonerte arbeidstakere i forbindelse med tjenesteoppdrag og utleide arbeidstakere fra et bemanningsbyrå, når disse oppholder seg kun kort tid i Norge. Andre større grupper som er registrert «ikke bosatt», men som arbeider i Norge, er personer bosatt i våre naboland og som pendler daglig eller ukentlig over grensen, og utenlandsk bosatte med arbeid på kontinentalsokkelen eller på norske skip i utenriksfart. En annen gruppe er asylsøkere i arbeid som ikke har fått oppholdstillatelse.

Christoffer Berge

Christoffer Berge er førstekonsulent i Statistisk sentralbyrå, Seksjon for arbeidsmarked (chb@ssb.no).

Stor økning i sysselsatte fra nye EU-land

Tabell 1 viser sysselsatte registrert bosatt og lønnstakere ikke registrert bosatt etter landbakgrunn. Det er kun førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn, det vil si født i utlandet av utenlandsfødte foreldre, som er fordelt etter landbakgrunn. Alle andre personer har landbakgrunn «Norge».

Vi ser av tabell 1 at det var 9 087 lønnstakere med innvandringsbakgrunn fra de nye EU-landene på korttidsopphold i Norge i 4. kvartal 2005. Det er en økning på 7 728 i forhold til 4. kvartal 2003, året før EU-utvidelsen skjedde. I tillegg til lønnstakere på korttidsopphold, har det også siden 4. kvartal 2003 kommet 3 867 sysselsatte fra de nye EU-landene som innvandrere. Dette er personer som er blitt registrert bosatt i Norge. Denne gruppen bosatte vil blant annet bestå av individuelle arbeidstakere som har fått en arbeidstillatelse fra UDI på seks måneder eller mer, og personer som tidligere har vært her på korte oppdrag, men som har blitt værende over lengre tid og er dermed blitt bosatt. Samlet er det 12 954 personer fra de nye EU-landene som er i Norge på korttidsopphold (ikke registrert bosatt) eller som er blitt registrert bosatt siden 4. kvartal 2003.

Tabell 1. Sysselsatte etter bosettingsstatus og landbakgrunn for førstegenerasjonsinnvandrere. 4. kvartal 2005 og endringer fra 4. kvartal 2003 til 4. kvartal 2005

Landbakgrunn	Sysselsatte registrert bosatt			Lønnstakere ikke registrert bosatt ¹		
	4. kvartal 2005	Av dette		4. kvartal 2005	Endringer fra 4. kv. 2003 til 4. kv. 2004	Endringer fra 4. kv. 2004 til 4. kv. 2005
		Innvandring mellom 4. kv. 2003 og 4. kv. 2004	Innvandring mellom 4. kv. 2004 og 4. kv. 2005			
I alt	2 298 000	7 290	8 966	37 883	5 725	5 909
Norge	2 138 740	10	8	4 012	43	-17
Norden ²	32 251	1 875	1 959	15 663	837	1 058
Gamle EU-land ³	20 920	1 414	1 540	4 883	1 095	-396
Nye EU-land ⁴	10 359	1 304	2 563	9 087	3 098	4 630
Av dette						
Polen	6 738	815	1 921	5 819	2 035	2 945
Litauen	1 162	258	383	2 094	736	1 098
Andre land	95 730	2 687	2 896	4 238	652	634

¹ Selvstendig næringsdrivende og sjøfolk utenfor EØS-landene er ikke inkludert.

² Norden: Sverige, Danmark, Grønland, Færøyene, Finland og Island.

³ Gamle EU-land: Belgia, Frankrike, Hellas, Irland, Italia, Nederland, Luxembourg, Portugal, Spania, Storbritannia, Tyskland og Østerrike.

⁴ Nye EU-land: Polen, Litauen, Estland, Latvia, Tsjekkia, Slovakia, Slovenia, Ungarn, Malta og Kypros.

Kilde: Registerbasert sysselsetningsstatistikk.

Tabell 1 viser hvor mange som har innvandret (er blitt bosatt) mellom 4. kvartal 2003 og 4. kvartal 2005, men angir ikke nettoendringen i antall sysselsatte registrert bosatt i denne perioden. For lønnstakere ikke registrert bosatt, viser tabellen nettoendringen fra 4. kvartal 2003 til 4. kvartal 2005.

Små andeler, men sterk vekst

Lønnstakere ikke registrert bosatt og sysselsatte registrert bosatt innvandret fra de nye EU-landene siden 4. kvartal 2003 (12 954 personer), utgjør en svært liten andel (0,56 prosent) av det samlede antall som defineres som sysselsatte i den ordinære sysselsetningsstatistikken i 4. kvartal 2005. Men selv om nivåene er lave, har det vært en kraftig vekst fra 2003 til 2005. Vi ser fra tabell 1 at fra 2003

har lønnstakere som ikke er registrert bosatt stått for over to tredeler av veksten på totalt 11 634 personer i denne gruppen. De fleste kom fra Polen og Litauen, med nesten 90 prosent av midlertidige lønnstakere fra de nye EU-landene i 4. kvartal 2005. Også blant de som er registrert bosatt, har det vært en relativt sterk vekst i lønnstakere med bakgrunn fra de nye EU-landene. Ser man registrerte bosatte og ikke registrert bosatte under ett (19 446 personer), utgjorde andelen med bakgrunn fra nye EU-land om lag 0,85 prosent av alle sysselsatte i 4. kvartal 2005.

Veksten i personer fra nye EU-land var sterkere fra 2004 til 2005 enn året før, både blant de med korttidsopphold og de som er blitt bosatt. For lønnstakere ikke registrert bosatt fra de nye EU-landene, er veksten mye sterkere for denne gruppen enn for de andre gruppene.

Flest fra nordiske land

Selv om økningen blant lønntakere fra de nye EU-landene har vært sterk de siste to årene, har de fleste av de 37 883 lønntakerne med korttidsopphold i Norge bakgrunn fra andre land enn disse. Norden utgjør den største gruppen med 15 663 lønntakere i 4. kvartal 2005. I underkant av 5 000 har bakgrunn fra de gamle EU-landene utenom Norden, noe som er en liten nedgang i forhold til 4. kvartal 2004.

I overkant av 4 000 av lønntakere som er registrert ikke bosatt, har landbakgrunn fra Norge. Dette er personer som har utvandret, men som fortsatt har eller senere har tatt seg arbeid i Norge. For eksempel personer som bor i Sverige og som pendler over grensen til Norge for å arbeide. Alle som bor utenfor landet er ikke registrert bosatt i Norge, og er dermed heller ikke med i den ordinære registerbaserte sysselsettingsstatistikken eller AKU.

Størst vekst i bygg og anlegg

Vi ser av tabell 2 at lønntakere ikke registrert bosatt fra nye EU-land, utgjør svært små andeler i prosent av sysselsatte registrert bosatt. Primærnæringene hadde den klart største andelen av sysselsettingen i 4. kvartal 2003 med 0,6 prosent, og andelen er fortsatt relativt høy i 2005 (2,1 prosent). Andre store næringer i 2005 er bygge- og anleggsvirksomhet (1,9 prosent) og forretningsmessig tjenesteyting (0,8 prosent). Forretningsmessig tjenesteyting vil i denne sammenheng i hovedsak gjelde næringen utleie av arbeidskraft. I praksis vil disse ha sitt arbeidssted i andre næringer. Vi antar at mange er i byggenæringen, slik at andelen i denne næringen trolig er større enn i primærnæringene. Vi ser også av tabell 2 at veksten innenfor disse næringene har vært relativt stor fra 4. kvartal 2003 til 4. kvartal 2005. Veksten har vært størst innenfor bygge- og anleggsvirksomhet. I næringene helse- og sosialtjenester, varehandel og transport er tallene lave og veksten har vært liten.

Statistikken baserer seg på data fra en rekke offentlige registre (se faktaboks). Selv om registrene i teorien skal dekke de fleste lønntakerforholdene, kan imidlertid kvaliteten på data være problematisk. Særlig vil dette kunne gjelde lønntakere ansatt hos arbeidsgivere med kortvarige oppdrag i Norge. Når det gjelder innmeldinger, kan det være underrapportering som skyldes alt fra uvitenhet om regler og språkproblemer til at man bevisst ikke rapporterer (svart arbeid). Ut fra konkrete undersøkelser på enkelte byggeplasser har man registrert en betydelig underrapportering av ansatte (mer informasjon om dette i rapporten *Seriositet i byggenæringen*, som er tilgjengelig på nettsiden <http://www.bnl.no/seriositet/article957.html>). I tillegg er det en gråsoner mellom å være lønntaker og det å arbeide som selvstendig næringsdrivende, noe som gjør det uklart

Tabell 2. Lønntakere ikke registrert bosatt¹ i alderen 16-74 år etter næring. Nye EU-land. Absolutte tall og i prosent av sysselsatte i alt. 4. kvartal 2003 - 4. kvartal 2005

Næring	4. kvartal 2003		4. kvartal 2004		4. kvartal 2005	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
I alt	1 359	0,06	4 457	0,20	9 087	0,40
01-05 Jordbruk, skogbruk, fiske...	511	0,61	1 269	1,59	1 636	2,07
11 Utvinning av råolje og naturgass	2	0,01	20	0,07	10	0,03
10, 12-37 Industri og bergverksdrift	172	0,06	521	0,19	1 266	0,48
40-41 Kraft- og vannforsyning	-	-	-	-	-	-
45 Bygge- og anleggsvirksomhet ..	186	0,12	1 027	0,68	2 924	1,86
50-52 Varehandel	70	0,02	196	0,06	296	0,09
55 Hotell- og restaurantvirksomhet	14	0,02	54	0,07	152	0,20
60-64 Transport og kommunikasjon	19	0,01	31	0,02	99	0,06
65-67 Finansiell tjenesteyting	-	-	-	-	-	-
70-74 Forretningsmessig tjenesteyting, eiendomsdrift	168	0,07	744	0,32	1 850	0,76
75 Offentlig administrasjon og forsvar, sosialforsikring	-	-	-	-	3	0,00
80 Undervisning	12	0,01	19	0,01	25	0,01
85 Helse- og sosialtjenester	36	0,01	138	0,03	63	0,01
90-99 Andre sosiale og personlige tjenester	54	0,06	61	0,07	89	0,09
Uoppgitt	115	0,81	377	2,86	674	5,51

¹ Selvstendig næringsdrivende og sjøfolk utenfor EØS-landene er ikke inkludert.
Kilde: Registerbasert sysselsettingsstatistikk.

Datakildene

De administrative registre som er grunnlaget for den registerbaserte sysselsettingsstatistikken skal i teorien også dekke det meste av den sysselsetting som utføres av lønntakere som ikke er registrert bosatt i Norge. Ifølge regelverket skal oppdrag/arbeid med varighet fra 1-2 uker meldes. Det er problemer med underrapportering av både inn- og utmelding av lønntakerforhold. For selvstendig næringsdrivende er registerinformasjon vanskeligere å anvende, og vi har derfor ikke med tall for disse blant de ikke registrerte bosatte. For de registrerte bosatte er selvstendig næringsdrivende inkludert.

Det er arbeidstaker-/arbeidsgiverregisteret som er hovedkilden til data om sysselsetting blant lønntakere. Som en del av sitt utvilkingsarbeid har SSB også hentet inn data om lønntakerforhold som er meldt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU).³ Dette registeret dekker et unntak i meldeplikten til arbeidstakerregisteret. Det gjelder utenlandske arbeidsgivere med oppdrag innenfor bygge- og monteringsarbeid og på sokkelen.⁴ Samlet skal disse registrene dekke det meste av sysselsetting i form av lønnsarbeid. Dette gjelder uavhengig av om personen kommer som individuell arbeidstaker for å arbeide i en norsk bedrift, eller om han kommer som ansatt i et utenlandsk firma med kortvarig oppdrag i Norge (utsendt arbeidstaker). Disse to gruppene skiller seg fra hverandre i den forstand at den første gruppen må ha en arbeidstillatelse fra norske myndigheter, mens den andre gruppen ikke trenger det.

om det er et meldepliktig lønntakerforhold eller ikke. Om en person skal vurderes som selvstendig næringsdrivende eller arbeidstaker, er et generelt problem for skattemyndighetene. Det har vært flere saker der Høyesterett har behandlet saker om skillet mellom (norske) selvstendig næringsdrivende og (norske) arbeidstakere. Det avgjørende for vurderingene har vært om virksomheten skjer for innehavers egen regning og risiko.

Når det gjelder utmelding av registrene ved opphør av arbeidsforholdet i Norge, har vi sikrere indikasjoner på at det er en god del mangler. Vi ser at mange arbeidsforhold med startdatoer langt tilbake i tid fremdeles står som aktive. Videre ser vi at en god del mangler innberetning av lønns- og trekkoppgaver for referanseåret. Vi setter derfor som betingelse at det for eldre arbeidsforhold skal foreligge en lønns- og trekkoppgave på personen for det aktuelle året, før vi tar lønntakerforholdet med. I en del tilfeller er imidlertid ikke problemet manglende utmelding av registrene, men manglende innsending av en lønns- og trekkoppgave. Vi har derfor valgt å se bort fra denne betingelsen for nye arbeidsforhold.

Hvorfor avviker tallene fra UDI og SSB?

Utlendingsdirektoratet (UDI) utarbeider statistikk over antall arbeidstillatelser gitt til borgere av de nye EU-landene og antall fortsatt gyldige tillatelser den første hver måned. Tallene er hentet fra UDI rapportene *Tall og fakta 2005* og *Tall og fakta 2004*.

Tallene til UDI viser at det ble gitt 37 203 arbeidstillatelser til borgere av de nye EU-landene i 2005, 19 301 av disse var førstegangs arbeidstillatelser. Tilsvarende tall for 2004 var 28 658 (tillatelser i alt) og 25 100 (førstegangstillatelser). Nesten 95 prosent av arbeidstillatelsene i 2005 var EØS-tillatelser, mens 82 prosent var det i 2004. Sammenlignet med 2003, året før EU-utvidelsen, var ni av ti sesongarbeidstillatelser. UDI antar at sesongarbeid også utgjorde den største delen av arbeidstillatelsene i 2004 og 2005,⁵ ettersom de fleste tillatelsene ble gitt av politidistrikt som omfatter store jordbruksområder. Ifølge UDI kan så mange som 70-80 prosent av alle tillatelser vært gitt til sesongarbeid i 2004 og 60-70 prosent i 2005.

Vi får et mer korrekt sammenligningsgrunnlag med tallene fra SSB ved å se på antall gyldige arbeidstillatelser den første i hver måned. Statistikken til UDI viser at det var 16 333 personer fra de nye EU-landene med en gyldig arbeidstillatelse den 1. november 2005. Tallene fra SSB viser derimot at det var 9 087 personer fra disse landene som var lønnstakere ikke registrert bosatt i referanseuka i 2005 (31.10.05-06.11.05). Men i tillegg var det 3 867 personer fra disse landene som hadde innvandret siden 4. kvartal 2003, og som normalt vil ha en arbeidstillatelse. Samlet sett blir differansen på drøyt 3 000 personer.

Det kan være flere årsaker til avvikene mellom tallene fra UDI og tallene fra SSB:

- UDI og SSB har forskjellig referanseperiode:
  - o Det kan være at de som har fått en tillatelse ikke har kommet til landet (ennå) eller har reist igjen før tillatelsen utløp, og dermed blir de ikke med i tallgrunnlaget til SSB.
  - o Tillatelsene gjelder for en lengre periode. Ved midlertidig ansettelse gjelder tillatelsen så lenge kontrakten varer, mens det ved fast ansettelse gis en tillatelse på ett år. Etter å ha vært i landet sammenhengende i ett år behandles de som vanlige EØS-borgere, det vil si at de får tillatelse på opptil fem år. Personene er ikke nødvendigvis til stede og arbeider i Norge i hele perioden, men kan ha reist fra landet før referanseuka som ligger til grunn for SSBs statistikk, eller de kan ha mistet jobben. Dermed kommer de med i UDIs tall (teller kun tillatelser), men ikke med i tallene til SSB siden personene skal være utmeldt av registrene.
- Manglende innmelding i registrene sysselsettingsstatistikken baserer seg på. Dette kan skyldes uvitenhet om reglene, språkproblemer og svart arbeid.
- Tallene til UDI, i motsetning til registertallene over personer på korttidsopphold fra SSB, inkluderer selvstendig næringsdrivende som arbeider i Norge i mer enn tre måneder (selvstendig næringsdrivende som er i Norge i mindre enn tre måneder trenger ingen tillatelse fra UDI).
- Det er ikke sikkert at man kommer til Norge selv om man har en arbeidstillatelse. UDI mener at antallet som ikke kommer er lavt.
- Statistikken til UDI inkluderer tjenesteytere som arbeider i Norge i mer enn tre måneder, mens SSBs registertall også inkluderer tjenesteytere som arbeider mindre enn tre måneder. Dette vil trekke i retning av at det burde være flere personer i registrene som danner grunnlag for SSBs statistikk, enn det er personer med gyldig arbeidstillatelse som arbeidstakere. Ellers vil punktene nevnt ovenfor, trekke i retning av at antall tillatelser fra UDI skal være høyere enn antall sysselsatte i statistikken til SSB.

Som nevnt, vil kvaliteten på dataene til SSB over personer på korttidsopphold kunne være problematisk, særlig vil det kunne gjelde for tjenesteytere. Imidlertid er det få anslag på hvor mange som ikke er registrert, men som skulle vært det. Undersøkelser på enkelte byggeplasser kan imidlertid tyde på at manglende registrering er et betydelig problem.

Høye tall i media

Det har vært en del oppslag i media om hvor mange arbeidere fra de nye EU-landene som jobber i Norge. Enkelte har hevdet at det kan være over 100 000 fra disse landene. Utgangspunktet for disse anslagene har vært antall tillatelser gitt til borgere fra disse landene av UDI.

Siden EU-utvidelsen 1. juni 2004 har UDI per 4. juni 2006 gitt ca. 75 000 arbeidstillatelser til borgere fra de nye EU-landene. I mediene har det blitt spekulert i om antall personer som jobber i Norge kan være mye større enn dette, siden de som jobber i tjenesteytende næringer og selvstendig næringsdrivende (som jobber i mindre enn tre måneder) ikke blir registrert hos UDI.

Det er vanskelig å si nøyaktig hvor mange fra de nye EU-landene som jobber i Norge i dag, men vi stiller oss tvilende til at antallet er over 100 000. For det første kan man ikke legge sammen antall tillatelser gitt over flere år, fordi man da teller samme person flere ganger. Av de 75 000 arbeidstillatelsene som er gitt, er over 30 000 fornyelser. Trolig er det reelle tallet på antall fornyelser enda høyere, siden mange av EØS-tillatelsene gjelder sesongarbeid i jordbruket. Nesten 90 prosent av tillatelsene som ble gitt i 2003 var sesongtillatelser. Slike tillatelser kan ikke fornyes, og dermed fikk mange disse personene en tillatelse etter EØS-reglene for første gang i 2004. Selv om personene har fått tilsvarende tillatelser som tidligere, vil de altså bli registrert som nye i statistikken til UDI i 2004.

For det andre gjelder mange av tillatelsene for en kortere periode. I 2004 ble 62 prosent av tillatelsene gitt med en varighet på inntil tre måneder og tre av fire tillatelser ble gitt med en varighet på seks måneder eller kortere. I 2005 var omtrent

halvparten av tillatelsene på tre måneder eller mindre, mens to av tre tillatelser var på inntil seks måneder.

Ved å legge sammen alle tillatelsene UDI har gitt siden EU-utvidelsen 1. juni 2004, får man derfor ikke et korrekt bilde av hvor mange som befinner seg i Norge i dag. For å få en idé om hvor mange som kan befinne seg i Norge til en hver tid, bør man se på antall personer som har en gyldig tillatelse den første hver måned. I 2005 var det, ifølge UDI, i gjennomsnitt drøye 14 000 borgere fra de nye EU-landene med en gyldig arbeidstillatelse den første hver

måned, mens det månedlige gjennomsnittet i 2004 var i underkant av 8 100. I tillegg kommer tjenesteytere og selvstendig næringsdrivende som arbeider i Norge i mindre enn tre måneder. Det er dessverre umulig å gi noen presise anslag over hvor mange dette utgjør. Men selv om man antar at det er like mange tjenesteytere som individuelle arbeidstakere, er vi langt unna de 100 000 personene som det spekuleres om i media.

Avslutning

I denne artikkelen har vi sett på lønnstakere med bakgrunn fra de nye EU-landene og som er i Norge på korttidsopphold, det vil si personer som er registrert som «ikke bosatt» i Det sentrale folkeregisteret. I 4. kvartal 2005 var det nesten 38 000 lønnstakere ikke registrert bosatt (sysselsatte utenom selvstendige) i Norge. Av disse var litt over 9 000 fra de nye EU-landene, noe som er en økning på drøyt 7 700 i forhold til 4. kvartal 2003. I tillegg har det siden 4. kvartal 2003 kommet knapt 3 900 sysselsatte fra de nye EU-landene som er registrert bosatt.

Den største gruppen lønnstakere ikke registrert bosatt har kommet fra de nordiske landene (41 prosent), mens 24 prosent har kommet fra de nye EU-landene. Men veksten har vært mye sterkere blant lønnstakere fra de nye EU-landene enn for de andre gruppene.

I 4. kvartal 2005 var det flest personer fra de nye EU-landene i primærnæringene (jordbruk, skogbruk og fiske). Dette var også den største næringen før EU-utvidelsen i 2004. Andre store næringer er bygge- og anleggsvirksomhet og forretningsmessig tjenesteyting (utleie og formidling av arbeidskraft).

Men selv om nivå-tallene er lave, har det vært en høy vekst i antall personer fra de nye EU-landene som arbeider i Norge. Imidlertid gjør manglende registrering, spesielt av tjenesteytere, samt at vi foreløpig ikke har tall for selvstendig næringsdrivende, at vi ikke har et komplett bilde av hvor mange fra disse landene som jobber i Norge. I tillegg vil personer som forventes å oppholde seg i mer enn seks måneder, bli registrert som bosatt. For å få et samlet bilde av arbeidsinnvandring fra nye EU-land, må man også ta med dem fra den ordinære registerbaserte sysselsettingsstatistikken.

Tallene viser at det ikke har vært noen flom av lønnstakere fra de nye EU-landene. Dette gjelder også om vi tar hensyn til at det sannsynligvis er en del underreportering til registrene.

¹ Prosjektet er finansiert av Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

² Det kommer en ny oppdatert rapport i løpet av høsten 2006. Tallene for 2003 og 2004 vil være revidert i forhold til Rapporter 2006/4. Se også siste publisering på nettsiden <http://www.ssb.no/kortsys/>.

³ Se Rapporter 2006/4 for mer informasjon om datakildene.

⁴ Den 1. oktober 2004 ble det vedtatt en endring i ligningsloven der meldeplikten til SFU ble utvidet til å gjelde alle bransjer. Forskriften til loven ble endret 1. november 2004, men er foreløpig ikke iverksatt.

⁵ Etter EU-utvidelsen 1. juni 2004 gis nesten alle tillatelsene etter de samme hjemlene i EØS-regelverket. Det er derfor ikke lenger mulig å skille mellom sesongarbeidstillatelser, spesialisttillatelser, og så videre.

Referanser

Statistisk sentralbyrå (2006): *Sysselsatte og registrerte arbeidsledige på korttidsopphold i Norge*. Rapporter 2006/4, Statistisk sentralbyrå (http://www.ssb.no/emner/06/01/rapp_200604/).

Utlendingsdirektoratet (2005): *Tall og fakta 2005* (<http://www.udi.no/templates/Page.aspx?id=7198>).

Utlendingsdirektoratet (2004): *Tall og fakta 2004* (<http://www.udi.no/templates/Page.aspx?id=6077>).